

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Contractus in specie secundum rubricarum ordinem
exponens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

Titulus XIX. De Rerum Permutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63816)

verit, non propterea tota res incidit in commissum, sed sola portio non solvens.

40 His Controversiis subjungimus illam quæstionem: An, sicut emphyteuta non potest inconsulto domino emphyteusin vendere, ita quoque dominus invito emphyteuta dominium directum alienare nequeat? Responde-

mus, hanc obligationem non esse recipiam. Ratio diversitatis est, quod emphyteuta tanti non interfit, cui solvat, quanti proprietarii, quem sibi obligatum habeat. Zoëf. ad tit. locat. num. 59. Hartmannus Pistor. part. 1. quest. 22. n. 17. & de praxi Austriae testatur D.D. Finsterwalder cit. lib. 2. Observ. 46. num. 2.

TITULUS XIX.

De Rerum Permutatione.

CUM de Contractibus onerosis agere instituerimus, permutatio nobis prætereunda non est, quippe cui inter illos merito primus locus defertur, quoniam antiquissimis temporibus ante inventam pecuniam commercia per illam solam exercebantur, ut ex Tacito probat Puffendorff. de J. N. & G. lib. 5. cap. 5. num. 1. & constat ex §. 3. Inst. de Empt. subjungimus autem hunc Contractum ideò contractui locationis conductionis, quod is non minorem cum emptione venditione affinitatem habeat, quam locatio, & conductionis, ita, ut inter veteres Juris-Consultos dubitatum fuerit, idemne esset Permutatio, quod emptio venditio cit. §. 3. Inst. de Empt. & Vend. eique vicina dicatur in l. 2. ff. h. t. l. 2. C. eod.

§. I.

Quid sit Permutatio? Et quis permutare possit?

SUMMARI A.

1. Permutatio describitur. 2. 3. 4. Data definitionis particule exponuntur. 5. Permutatio in multis convenit cum emptione venditione. 6. Et itidem in multis differt. 7. Putant aliqui Permutationem differre, & esse alium à Contractu innominato do, ut des. 8. Sed melius alii sentiunt, qui nullum discrimen admittunt. 9. Quinam permutare possint?

Per-

1 **P**ermutatio, germanicè ein Tausch
utut vetustissimus negotiandi mo-
dus sit, utpote eò tempore fre-
quentatus, quo pecuniæ usus nondum
esset, l. 1. ff. de contrab. empt. necdum
tamen exolevit, sed multum adhuc ho-
die in foro usum habet; unde descri-
bitur, quod sit *Contractus innominatus*,
Juris gentium, bonæ fidei, quo res pro-
pria ita datur, ut alter rem propriam
vicissim det.

2 Dixi I. *Contractus innominatus* quia,
etsi *permutatio* certum nomen habere
videatur, illud tamen nimis generale
est, ita ut de plerisque aliis Contracti-
bus putà *venditione, locatione* &c. spe-
cificum nomen habentibus prædicari
possit, idè non obstante hoc speciali
permutationis nomine, adhuc Contra-
ctibus *innominatis* meritò accensetur.
Nec quidquam facit, quod in §. 2. *Inst.*
de Empt. *permutatio* dicatur *propria*,
species Contractus quia id intelligendum
est de propria specie Contractus *inno-*
minati. D. D. Fleck in *Bibliothec. jur.*
lib. 3. tit. 3. num. 2.

3 Dixi II. *Quo res propria ita da-*
tur &c. unde colliges, *Permutationem*,
non minus, ac alios Contractus *inno-*
minatos rei traditione perfici. l. 1. §. 2.
ff. h. t. deinde quod res *propria* tradi
debeat: rem *alienam* si quis dederit,
contractui haudquaquam satisfactum
est: agitur enim utrinque de *dando*, sive
de *dominio* transferendo, & ideo etiam,
antequam res tradita evincatur, eo no-
mine agi potest, & alter, qui rem *pro-*
priam dedit, potest eam quasi causa da-
ta, causa non secuta condicere. l. 1. §. 4.
ff. h. t. re tamen *aliena* tradita *usuca-*
piendi conditio in accipientem transfer-
tur l. 4. §. 17. ff. de *usucap.* Bœhmer.

ff. ad h. t. num. 3. Huberus *ibidem in*
sine.

Hodie, cum ex quolibet *Pacto nudo* 4
tam de Jure Canonico, quam moribus
Germaniæ efficax detur actio, idem
operatur consensus de *permutando*,
quod ipsa *permutatio*, subsecuta rei tra-
ditione, nec pœnitentiæ locus ex parte
illius, qui Contractum implevit, amplius
superest. Vid. Stryck. h. tit. §. 1. & in
Cautel. Contract. sect. 3. cap. 5. §. 5.

Permutatio in multis convenit cum 5
emptione, venditione (ut supra diximus)
& idè illa pacta, quæ *emptioni vendi-*
tionem adjici possunt, etiam in *permuta-*
tionem locum inveniunt, ac insuper ex
hoc Contractu evictio præstat. l. 1. C.
h. t. & ob vitia rei latentia ex *edilitio*
edicto agi potest. l. 19. §. 5. ff. de *edilit.*
edict. quia utriusque par ratio est, trans-
ferendi scilicet domini; ratio enim na-
turalis dicitur, ne, qui rem morbidam
pro sana dedit, locupletetur cum alte-
rius injuria. Schilter. *exercit. 34. §. 7.*
quin etiam, si alteruter *permutantium*
enormiter læsus est, ad rescindendum
contractum jus agendi habet. Bœhmer.
ad ff. h. t. num. 6. Harpprecht ad §. ult.
J. de *Empt. & vend. num. 147.* Retra-
ctus tamen *gentilitius* in *permutatione*
locum non habet. Frid. in *Constit. de*
Jure Protimys.

Differt autem rursus in multis ab 6
emptione venditione. I. Quod hic sit
contractus *nominatus*, ille *innominatus*.
II. Ille solo *consensu*, ille nonnisi *rei*
traditione (spectato scilicet jure Roma-
no) perficitur. III. In *emptione vendi-*
ditor non præcisè obligatur, rem *pro-*
priam dare, sed sufficit, modo vacuum
rei possessionem tradat. l. 25. §. 1. ff. de
contrab. Empt. in *permutatione* verò

necesse est, res propria ut detur. *l. r. §. 1. 2. §. 3. ff. h. t.* IV. Quod in emptione non transeat dominium rei venditæ in emptorem, nisi pretium fuerit solutum, vel fides de eo habita; in permutatione verò per traditionem rei transfertur dominium, etsi ab altera parte Contractus nondum sit impletus *d. l. r. §. 4. ff. h. t.* ubi dicitur, quod conditio competat illi, qui ex parte satisfecit, quasi re non secuta; conditio autem datur *non domino*, & colligitur ex *l. 4. C. eod.* plures alias differentias assignat Knipschildt *de Contract. Exercit. 12. Quest. 6.* nobis has retulisse sufficiat.

7 An Permutatio differat à Contractu innominato *do, ut des*, quæritur? Multi reducunt eam quidem ad contractum innominatum *do, ut des* non in specie talem, sed genericè consideratum, quatenus Contractus *do, ut des* dividitur in *permutationem*, & in contractum *do, ut des* in specie talem, à quo illam differre existimant, quod ibi detur una species, pro specie alterius generis, v. g. *equus* pro *bove*, vel res certa pro re incerta ut *bos* in specie, pro *equo* in genere, vel *equus* in genere, pro *bove* in genere. In *permutatione* verò detur una species pro altera specie ejusdem generis v. g. *equus* pro *equo*. Et hanc differentiam colligunt ex *l. 5. C. h. t.* & aliis locis, ubi, dum mentio permutationis fit, simul etiam Vicariæ præstationis speciei pro specie fit.

8 Sed meritò ab Antonio Perez in *C. ad h. t. num. 5.* Knipschildt *d. Exercit. Quest. 4.* cum aliis tanquam inutile commentum rejicitur. Nullam ergo intercedere differentiam inter *permutationem*, & contractum *do, ut des*, defendimus, & probamus ex *l. 5. §. ff. de Præscript. verb.* ubi expressè dicitur, quando res pro re datur, non esse *venditionem*, sed *permutationem*, & tamen in fine ejusdem §. subjicitur, postquam explicatus est hic Contractus permutationis explicatum, esse contractum *do, ut des*: ergo gratis inter utrumque distinguunt AA. Confirmatur ex *l. 1. ff. h. t.* ubi semper rei mentio fit in *genere*, nunquam in *specie*, & adhuc apertius ex *l. 7. C. h. t.* ubi utrinque genus datum fuit, frumenti scilicet certa modiatio pro olei designato pondere, & tamen ibi hic Contractus ab Imperatore *permutatio* vocatur. Contraria, cum tanti non sint momenti, præterimus. Dispuncta reperies apud Knipschildt *d. Exercit. 12. Q. 4.*

9 Permutare possunt omnes eo modo, quo vel absolutè, vel secundum quid rem, aut jus suum alienare possunt. *l. 4. C. de Prædiis Minor. l. 1. §. 3. ff. h. t.* vel, qui ex dispositione juris locò domini habentur, *cap. 6. de Except. ut sunt Prælati cap. 8. de Reb. Rccles. non alien. Nov. 7. cap. 2. §. 1.* Tutores, & Curatores, qui adhibitis præscriptis solennitatibus permutare non prohibentur. *d. l. 4. C. de Præd. Minor.*

¶¶¶
 ¶(o)¶

§. II.

Quæ res permutari valeant? Et quid circa permutationem beneficiorum Ecclesiasticorum specialiter Jure Canonico cautum sit?

S U M M A R I A.

10. Permutari possunt res omnes in commercio humano existentes, & alienari non prohibita. 11. Pecuniæ si spectentur ut corpora, permutari possunt. 12. An sit venditio, vel permutatio, si res cum pecunia detur, sub distinctione resolvitur. 13. Res emphyteuticæ etiam sine consensu domini permutari possunt. 14. Non etiam feudales. 15. Res spirituales permutationi obnoxie sunt. 16. Si nempe debita adsint requisita, consensus Ordinarii. 17. Ut uterque permutantium habeat jus in beneficio. 18. Si alter facta à primò resignatione, resignare recuset, primus auctoritate propria ad beneficium redire nequit, sed opus est auctoritate ordinarii. 19. 20. Duae oppositiones resolvuntur. 21. Debet insuper accedere consensus illorum, qui jus presentandi, conferendi, aut eligendi habent. 22. Permutatio fit inter res spirituales. 23. Poterit tamen quandoque in ejusmodi permutatione aliquid temporale intervenire, & quando? 24. In permutatione beneficiorum beneficium l. 2. C. de rescind. vend. locum non invenit.

10 **P**ermutari possunt res omnes, quæ sunt in commercio humano, & alienari non prohibentur: unde tam res corporales, quàm incorporales, mobiles, & immobiles in hunc Contractum venire possunt. Mantica de tacit. & ambig. Convent. lib. 25. tit. 3. n. 14.

11 Petis I. numquid etiam nummi aptum objectum permutationis existunt? Respondeo, si tanquam certa corpora considerantur, non verò tanquam pretium, permutari non dedignantur, maximè, si res, quæ in vicem ab altero data est, eidem non fuit venalis, sed officii, & amicitia causa data sit. Textus in l. 51. ff. de Legat. 1. l. fin. ff. de condit. causa dat. caus. non secut. quem Textum adamantinum, & præfractum vocat Forcatulus Necyomant. Dialog. 49. ubi hoc punctum latius examinat, & discordan-

tes Textus pro suo subtili ingenio in concordiam reducit. Videatur etiam Mantica. d. lib. 25. n. 14. Voëtius h. t. num. 1.

Petis II. Utrùm sit emptio, vel permutatio, si convénit de danda partim pecunia, partim specie venditori? Respond. inspiciendum esse, an pecunia intervenerit ad æquandas utrinque species, & erit permutatio: num verò res principaliter pecunia æstimata fuerit, & alia res duntaxat in supplementum, vel accessionem veniat, quo casu emptionem fore censemus arg. l. 18. §. 1. ff. de Donat. in dubio attendendum, utrum pecunia, num species prævaleat. Tuldenus in C. h. t. num. 4. Mantica. d. lib. tit. 2. num. 3. 4. §. 22.

Petis III. An res emphyteuticæ & feudales permutari possint? Resp. quo-

Y ;

ad

- ad res emphyteuticas affirmativè, etiam sine consensu domini, modo id, à domino consequi nequeat, quod ab altero ei offertur, & quod insuper rem ut *emphyteuticam*, non verò ut *propriam* permutet, hoc enim casu emphyteuta pœnam caducitatis non effugeret, cum videretur jus domini directi pervertere.
- 14 In rebus *feudalibus* permutationem, irrequisito domino directo, fieri posse negamus; tametsi enim aliàs ab emphyteusi ad feudum bonum argumentum duci non nesciamus, id tamen in presenti hypothese fallere existimamus, quia feudum magis quid *personale* est, quàm patrimoniale, utpote, cum feudum ex primæva Constitutione propter servitia personalia olim non poterat à persona separari, licet hodie aliter usu receptum sit, unde vasallus non potest via *permutationis* rem ossibus suæ personæ inhærentem in alium inconsulto domino transferre. Hæc ex Mantica *cit. lib. 25. tit. 4.*
- 15 Rerum spiritualium permutationem tantum abest, ut dicamus esse prohibitam, ut etiam in jure nostro *tt. de Rerum permut.* tam in *Decretalibus*, quàm in *Sexto*, & *Clementinis* singulariter approbatam inveniamus, adeò quidem ut Bonifacius VIII. in *cap. un. b. t. in 6.* jura permutantium omnibus *expectativis* aliorum ab Apostolica Sede impetratis præferat, & in *Clem. un. b. t.* irritas faciat quascunque beneficiorum commutatorum collationes in præjudicium permutantium factas.
- 16 Ut porrò beneficiorum permutationes subsistant, sequentia concurrere debent, I. si qui volunt beneficia sua inter se permutare, debent consensum sui Episcopi, sive ordinarii prærequi-

rere, hoc est, resignando beneficia sua in manus Episcopi permutationem instituere. *cap. un. b. t. in 6.* Et si beneficia permutanda fuerint in diversis Diocesis, utriusque Episcopi auctoritas interveniat necesse est. Quodsi beneficiati propria auctoritate ejusmodi permutationem attentaverint, in pœnam suæ temeritatis per sententiam judicis suis beneficiis privari jubentur in *cap. 7. b. t.* nisi permutantis simplicitas veniam mereatur. *cap. 8. eod.* imò etiam per *Extravag. 2. de Simon. inter commun.* excommunicationem incurrunt. Ad hoc autem, ut Episcopus permutationem ratam habeat, debet ei de rationabili & justa causa constare, qualis esse potest, si Parochus v. g. propter aëris intemperiem in loco priori commorari nequeat, & ita causa saltem ex parte unius sufficiet ad permutationem inter duos instituendam. Garz. de *Benefic. part. 11. cap. 3. num. 49.* Si permutationem exposcat vel necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, eam etiam motu proprio Episcopi sine consensu eorum, qui permutantur, fieri posse notat Panormit. *ad cap. 5. b. t. num. 7.* ut si unus Parochus minus utilis in tali loco repretetur, poterit auctoritate Episcopi illa Parochia privari, & ad aliam transferri. Idem *ibidem num. 8.* Imò etsi commutationes beneficiorum prævia conventionione partium sine auctoritate superioris fieri prohibeantur, poterunt nihilominus beneficiati de permutatione facienda inter se prius tractare. Videtur enim hoc medium moraliter esse necessarium ad finem permutationis, ut nempe partes prius conferant de hoc negotio, & sic cum concessus sit finis, media quoque concessa esse censentur. *cap. 5.*

cap. 5. de Offic. deleg. Gloss. in Clement. un. V. volentibus h. t. Garzias cit. cap. num. 56.

17 II. Requiritur ad permutationis valorem, ut uterque permutans habeat jus in beneficio, quia nemo potest permutare, nisi rem propriam, l. 1. ff. h. t. cap. 6. de Except. unde, si alter permutans beneficium simoniacè, vel aliàs sine vero titulo obtinuit, permutatio non subsistet, & poterit permutantium alter rursus ad suum beneficium liberè redire, quia non absolutè renunciavit, sed ob causam permutationis, quæ secuta non est. Panorm. ad cap. 6. de Except. num. 23. arg. cap. 20. de Præbend. in 6. Similiter secundum beneficium incompatibile cum primo non poterit primum commutare cum alio, quia ipso jure vacat, adeoque ipsius amplius non est. Lessius de J. & J. lib. 2. cap. 34. num. 195.

18 Sed an casu, quo alter permutans ex dicta causa, vel juxta cap. 8. h. t. altero resignare recusante ad beneficium suum resignatum redire vult, id propria autoritate possit, vel potius nova superioris autoritate, & collatione opus habeat? Probabilius cum Panormit. ad cap. penult. h. t. num. 8. & Zoëtio h. t. n. 31. & seq. cenfeo, opus esse tali casu autoritate, & collatione Episcopi. Ratio est, quòd tale beneficium etiam ex causa permutationis resignatum verè vacet, & alteri conferri possit. Clem. un. h. t. Ergò cum resignans titulum beneficii ex causa permutationis resignati amiserit, citra vitium intrusionis non poterit illud autoritate propria occupare. cap. 18. de Præbend. in 6.

Non obstat I. quod talis resignaverit sub conditione: si & alter permutans resignet. Nam talis conditio non est suspensiva, sed resolutiva, & subinde non impedit, quominus resignatio suam habeat effectum, & jus transferatur in alterum, licet restituendum decepto per judicem, uti colligitur ex l. 1. §. 4. ff. h. t. ubi unus quidem tradidit rem suam, alter verò tradere noluit, & tamen, quia primus per traditionem dominium transtulit, non rei vindicatio, sed conditio ei competere dicitur.

Non obstat II. cap. 20. de Præbend. in 6. ubi talis liberè ad beneficium reverti posse dicitur. Id verum esse hoc sensu fatemur, quatenus tali superior se difficilem præbere non debeat in admissione ad beneficium resignatum.

III. Præter interventum Episcopi, 21 sive ordinarii, aut alterius superioris, jurisdictionem quasi Episcopalem habentis, etiam requiritur consensus eorum, qui jus eligendi, conferendi, aut præsentandi habent. cap. 25. de Jure Patron. Qui aliàs de contemptu agere possunt, & talis permutatio ipsis contradicentibus facta, nisi in evidentem Ecclesiæ utilitatem cederet, invalida foret. Gloss. in d. Clement. un. h. t. Canis. in Summa lib. 3. tit. 8. §. 1.

IV. Requiritur, ut permutatio 22 fiat inter res ejusdem generis. Spiritualia scilicet cum spiritualibus cap. fin. h. t. Non ergo permutari potest Ecclesia cum aliquo castro, jus decimandi pro fundo, aut annua pecuniæ summa sine labe simoniæ. per cit. cap. Poterit tamen juxta cap. 6. h. t. in permutatione Ecclesiarum certo modo etiam ali-

aliquid temporale intervenire sine simonia, si scilicet unum Monasterium (prout hic casus ponitur, & deciditur in *d. cap. 6.*) velit permutare unam Ecclesiam cum Ecclesia alterius Monasterii, ampliores redditus habente, poterit ratione hujus excessus pecunia dari.

23 Ratio est, quod tunc non fiat permutatio quoad *Titulum*, sed quoad *proprietatem*, nam Ecclesiae, quae Monasteriis, aut aliis dignitatibus perpetuo fuerunt unitae, titulus beneficii uniti penitus extinguitur, & nil aliud, quam sola proprietates reddituum, & bonorum temporalium amplius consideratur. Quocirca simoniacum non est, ut in simili permutatione compensetur alterius Ecclesiae possessionum excessus pecuniario augmento, cum hic ex defectu *tituli* nullum jus spirituale permutetur. Vid. Barbof. *ad cit. cap. 6. h. t. num. 1.* Magnif. P. König *h. t. num. 8.* Et ideo, si beneficia taliter non sint incorporata, non licebit permutantibus inaequalitatem proventuum pecunia, vel alia re temporali compensare, quia jus

percipiendi fructus ex illis possessionibus beneficiorum, quae permutare volunt, à titulo spirituali inseparabile est, & consequenter sine vitio simoniae pretio aestimari, vel pro re temporali permutari non poterit. Quadrat huc Textus in *cap. 7. C. 1. Quest. 3.* ubi dicitur: *Quisquis horum alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum invenditum delevinquit.* Interim fructus praesentes, vel futuros suarum Praebendarum, nec vendere, nec permutare prohibetur, quia ut sic sunt aliquid merè temporale.

Prædictis, quod scilicet defectus unius beneficii non possit pecunia suppleri, consequens est, quod etiam *l. 2. C. de rescind. vendit.* locum non habeat, tum quia illa lex tractat de rebus pecunia & pretio aestimabilibus, qualia non sunt beneficia; tum, quia ibidem electio datur emptori vel supplendi justum pretium, vel rem restituendi, quod hic sine vitio Simoniae fieri non posset. Covarruv. *lib. 1. Var. resolut. cap. 5. n. 9.* Zoësius *h. t. num. 33.*

§. III.

Qualis effectus ex Contractu permutationis nascatur?

SUMMARI A.

25. Effectum, quem operatur Permutatio de Jure Romano, recensetur. 26. Si res ab uno permutantium tradita sit eaque ab accipiente rursus in tertium alienata, contra tertium primo danti nulla competit actio. 27. Quis effectus Permutationis de Jure Canonico, & Moribus Germaniae.

25 **A**lium effectum operatur Permutatio, si spectetur secundum Jus Romanum, & alium, si consideretur secundum Jus Canonicum, & mores Germaniae. De Jure Romano is,

qui ex causa permutationis rem dedit, alterum habet sibi obligatum, ut vicissim rem det, & quamdiu iste suae obligationi non satisfecit, licebit alteri, qui prior rem dedit, poenitere, eo effectu,

ut

ut in ipsius arbitrio sit, alterum ad implendum contractum actione *prescriptis verbis* compellere, vel conditione *causa data, causa non secuta* rem datam repetere, & sic Contractum resolvere. *l. 1. fin. l. 4. § 5. ff. h. t. l. 7. C. eod.* excipitur, nisi stipulatio præcesserit, hæc enim pœnitentiam excludit *l. 3. l. 7. C. h. t.* aliàs exceptiones vide superiùs *n. 5.* Econtra is, qui rem ab altero accepit, facultatem pœnitendi non habet, & consequenter rem datam invito alteri restituere, atque ab obligatione Jure contracta sese liberare nequit. *Arg. l. 5. C. de O. & A.* si neuter promissum adimplevit, neuter alterum ad implementum efficaciter cogere potest. *l. 3. C. h. t.* quia ex *pacto nudo* efficax jus agendi non nascitur. Quòd si uterque contractum adimplevit, sed alterutrius res evincitur, datur actio *in factum* *prescriptis verbis*. *l. 1. §. 2. ff. h. t.* ad interesse. Aut etiam conditio *causa data, causa non secuta*, qua rem datam rursus repetit, quando alter, qui rem alienam dedit, suæ promissioni satisfacere aut non

potest, aut non vult. Bœhmer. *de Actionib. sect. 2. cap. 9. §. 8. & 9.*

Sed quid, si res ab uno tradita, & ab altero accepta quidem, sed tertio vendita fuerit, antequam ille vicissim rem suam traderet, habebitne primus tradens aliquod remedium, quo suæ indemnitati consulat? Respondeo, contra venditorem posse agere ex *stipulatu*, si stipulatio intervénit, vel *prescriptis verbis*, ut fides placiti servetur, contra emptorem nullam ei actionem, neque *realem*, neque *personalem* competere. *l. 4. C. h. t. Lauterbach h. t. §. 22.*

Effectus Permutationis de Jure Canonico, & moribus Germaniæ longè alius est, cum enim hoc jure detur efficax actio ex quolibet *pacto nudo*, ut docuimus ad *tit. de Pact.* obligatio mox nascitur ante alterius implementum, nec locus est pœnitentiæ, adeoque *l. 3. C. h. t.* in praxi recepta non est. Et ideò si res alterutrius casu perierit, res promissa exigì ad exemplum venditionis, & jam data retineri potest. *l. 5. §. 1. ff. de Prescript. verb.* Bœhmer. ad *ff. h. t. n. 5.*

TITULUS XX.

De Feudis.

LIadem nuce concludere velle non immeritò videri posset, qui amplissimam Contractus *feudalis* materiam integris etiam voluminibus vix satis ab aliis comprehensam pro consueta Decretalium methodo unico Titulo complecti vellet. Nos subinde, ne terminos, qui nobis positi sunt, egrediamur, & residuos, nec minus utiles vastissimi hujus Libri Titulos explicando moremur; substantialia duntaxat Contractus *feudalis* com-

(Z)

pen-